

Parc Natural del Garraf

Avinyonet del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: 08792 AVINYONET DEL PENEDÈS.
Emplaçament Tot el sud-est del municipi

Coordenades:

Latitud: 41.32337
Longitud: 1.82753
UTM Est (X): 401876
UTM Nord (Y): 4575318

Classificació

Número de fitxa 08013-178
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Accés Difícil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Diputació de Barcelona, Rambla Catalunya 126, 08008-BARCELONA i altres

Fitxes associades:

[Puig de la Mola](#)

[Serra de les Gunyoles - Caudellops - La Llampà - Costa Rava](#)

Autoria de la fitxa J.M. Huélamo - ARQUEOCIÈNCIA

Data de registre de la fitxa: dv., 15/11/2002 - 01:00

Descripció

El paisatge que es pot contemplar al parc natural del Garraf dins el terme d'Avinyonet del Penedès és totalment original, diferent i únic a tot el Principat. Els relleus són baixos i de cims arrodonits; les valls, profundes i de vessants escarpats, i les parets rocoses, de color gris blanquinós. Es tracta d'un territori eminentment rocós i agressiu, amb nombroses cavitats subterrànies formades per l'acció de l'aigua sobre la pedra calcària. El relleu està solcat per rieres seques encaixades entre el rocam, conegudes com a fondos. Els cim més alt dintre el terme municipal és el Puig de la Mola. La pedra calcària és la què compon gairebé la totalitat del massís, la qual, en contacte amb l'aigua i l'aire, ha facilitat, per fenòmens de dissolució, la formació dels processos anomenats càrstics: és a dir, coves, avencs, dolines i rasclers. La situació prop de la costa determina un clima típicament mediterrani: pluges a la primavera i la tardor, escasses però torrencials, i temperatures suaus; hiverns temperats i estius calorosos i eixuts. Bona part del Garraf ens ofereix un paisatge mediterrani meridional. La vegetació que el caracteritza és un matollar dens d'un a tres metres d'alçària on dominen el garric i el llentiscle i on creixen el margalló, el càrritx i altres espècies de procedència africana, i cap endins, en els fondos o valls tancats, com el de Santa Susanna, un domini de la vegetació integrada per fragments d'alzinar, amb la vegetació típica associada (el boix, la roja, el lligabosc o el marfull) i pinedes de pi blanc, la majoria dels quals han estat afectats pels incendis forestals i avui es troben en procés de regeneració. Respecte de la fauna, s'ha de tenir en compte que les dures condicions ambientals del massís (forta insolació, manca d'aigua, escassa vegetació i relleu molt abrupte) han seleccionat molt les espècies que s'hi han establert i, per tant, han donat interès a l'original fauna que hi viu. Així, hi trobem la serp verda, la serp de ferradura, la tortuga, el còlit negre, el còlit ros, la merla blava, la fagina, el conill, la guineu i el teixó. Les basses constitueixen punts clau per a la vida de moltes d'elles, sobretot per a les que troben en la presència de l'aigua el lligall irrefutable del seu cycle vital, com els amfibis i molts invertebrats. El gran desenvolupament del sistema càrstic –existència de coves i avencs en abundor– ha afavorit la presència d'animals cavernícoles, alguns dels quals són espècies úniques al món. En el transcurs del treball de camp s'ha trobat un exemplar de tortuga de l'espècie "testudo hermanni", habitual a la zona (foto 3).

Observacions:

El Parc Natural del Garraf forma part de la xarxa d'espais naturals protegits, promoguts i gestionats per la Diputació de Barcelona, que configuren una anella verda que envolta els sectors més fortament urbanitzats del país. L'interès paisatgístic, biològic i cultural del massís de Garraf justifica que s'hi hagi creat un espai protegit. El parc natural és una plataforma per al foment d'un ús racional del territori que faci possible l'aprofitament ordenat dels recursos. A la vegada, el parc natural respon a la demanda d'equipament i instal·lacions per al lleure i l'activitat pedagògica en el medi natural. Tres són les característiques bàsiques que justifiquen l'interès d'aquest massís, la singularitat, grisenca i aparent nuesa del qual presideix i dona nom a la comarca. En primer lloc, l'excel·lent qualitat científica del seu medi natural on es desenvolupen uns biotops gairebé insòlits a Catalunya. En segon lloc, la notable singularitat de la relació de l'home amb aquest medi, al llarg de les diverses seqüències històriques: bosc, conreu de vinya, ramaderia de cabra, etc. I per últim, l'alt grau de qualitat i significació de la seva configuració paisatgística, on l'orografia abrupta i trencada, la peculiar botànica que s'hi desenvolupa -menció especial pel "Chamaerops humilis" o margalló- i les característiques espeleològiques, configuren un marc paisatgístic d'un valor extraordinari. Foto 1: riera de Begues; foto 2: pou de Santa Susanna; foto 3: olivera centenària de Santa Susanna.

Història

L'arquitectura de la masia i de l'activitat agrària té un representant molt interessant en el cas de Santa Susanna. Es tracta d'un caseriu vinculat a l'explotació de la vinya. Altres elements d'interès són les restes de carboneres, molt habituals a la zona del terme d'Avinyonet, i l'explotació de la calç, que es duia a terme en

alguns forns que es troben escampats pel territori del parc natural. Un altre tipus de construccions vinculats a la zona són els marges de pedra seca. Per últim es pot parlar d'un aprofitament molt antic del margalló, i per suposat dels camins ramaders, que formen part de les principals vies de transhumància.

